

XLIX.

Betræknings

over et Forslag til Lov om nogle Forandringer i Anordningen af 13de August 1841.

(Afgiven af Landstingets Udvalg.)

Undertegnede Udvalg, der efter Landstingets Beslutning under denne Sags anden Behandling i Thinget er nedsat for at afgive Betænkning over ovennævnte Forslag, tillader sig herved at bemærke følgende:

Vi antage, at Forslaget, der kun gaaer ud paa at gjøre Forandringer i Anordningen af 13de August 1841 med Hensyn til Sogneforstanderskabernes og Amtsraadenes Sammensætning, har det Fortrin, at det søger at fjerne de Uligheder og Ubilligheder, som findes i den ældre Lovgivning, hvilke, som stridende mod de nu bestaaende Forhold og vor hele Udvikling, hverken kunne eller bør bestaae længer. Udvalget finder det saaledes meget heldigt, at Forslaget giver den store og talrige Klasse af Bidragydende i Landcommunerne, der hidtil hverken have været valgbara til Sogneforstanderskaberne eller havt Indflydelse paa disses Sammensætning, Ret til at deeltage i Valget af Sogneforstandere gjennem Valgmænd og selv at kunne blive Medlemmer af Sogneforstanderskaberne. Ligesom vi ere overbeviste om, at enhver reissindig Mand i Landcommunerne vil finde det rigtigt, at dette vore Medborgeres reifærdige og billige Krav er skeet Fyldest, saaledes ere vi ogsaa forvisede om, at denne Lov vil af dem blive modtaget med Tilfredshed og Glæde. Ligeledes mener Udvalget, at den Bestemmelse, som Forslaget indeholder, nemlig at Sogneforstanderskabets samtlige Medlemmer, med Undtagelse af Sognepræsten, skulle for Fremtiden vælges, er heldig. Vel vil herved den Forret, der nu er tilstaaet den eller de Lodsieiere, der af Sognedistrictets Hartkorn ere idetmindste 32 Tdr. (hvorved dog Skov og Møllestyld kun beregnes med det

Udvalgenes Betænkninger.

Gulde), til uden Balg at kunne tiltræde Sogneforstanderskabet, bortfalde, men dette antage vi ingensunde for urigtigt, idet vi formene, at det, der fortrinsviis bør give Afgang til at indtage denne Plads, bør være, at Besiddende ere i Besiddelse af deres Medborgeres Afgifts- og Tilfids, og ere de det, ville de i Almindelighed nok blive valgte, men ere de ikke i Besiddelse heraf, vil deres Virken i Sogneforstanderskabet blive uden tilstrækkelig Nytte og Gavn, ja som oftest til Skade, da de øvrige Medlemmer i saa Fald ikke kunne virke i god Forstaaelse og Samklang med dem, ja som Sagen stiller sig for os, maa det endog være i disse Lodsieieres velforstaaede Interesse, ligesom vi ogsaa troe, at det er flere af disses Dnske, at de ikke paa Grund af deres Eiendom forpligtes til at indtage et Sæde, som det kun da kan være dem behageligt at indtage, naar de hertil ere kaldede ved deres Medborgeres Balg. Udvalget holder sig derhos overbevist om, at den Nytte, som Sognecommunerne hidtil have havt af de større Landeieendomsbesidderes Kundskaber og Arbeidsdygtighed paa mange Steder, ingensunde for Fremtiden vil blive dem unddragen, thi de ville i Reglen blive valgte, da det er klart, at efterat Hartkorns Egalliseringsloven af 20de Juni 1850 er udkommen, det ei længer med Grund kan siges, at der i Landcommunerne kan opstaae særdeles Collisioner eller finde betydelig modsatte Interesser Sted.

Foraaavdt der efter Forslagets Bestemmelse ei for Fremtiden vil blive givet Communerne Leilighed til at benytte disse Kræfter, naar Eierne af mindst 32 Tdr. Hartkorn ei selv boe i Communerne, og saaledes ikke som nu kunne lade sig repræsentere ved en Fuldmægtig eller en dertil Constitueret, da holde vi for efter den Erfaring, man i Almindelighed har herom, at Communerne neppe ville lide noget stort Tab herved; thi ligesom det i Regelen kun er ved det personlige Møde, at der udrettes noget Godt, saaledes forekommer denne Repræsentationsmaade os uheldig og meget upassende.

Vi kunne saaledes ikke see nogen Grund, hvorfor man skulde conservere et efter Udvalgets Mening saa urigtigt og uheldigt Princip som det at beholde uvalgte Medlemmer i en Bestyrelse, naar det ei er aldeles nødvendigt.